

Simpel

Vroeger was ik lid van Simplisties Verbond. Een prima maatschappelijke organisatie die streed voor eenvoud, duidelijkheid en wars was van opgeblazen pseudo-ingewikkeldheid. En ik durf het toe te geven: ook ik droeg een alpinopet, een prima en simpel hoofddekseel. Voor de jongere lezertjes die even de draad kwijt zijn: google dat ff.

In een artikel over de koers van Programma beheer (Vakblad, november 2007) stellen Wiebren Kuindersma en Martijn van Wijk voor de tekortschietende, ingewikkelde en zeer bureaucratische regeling (mijn woorden) om te werken naar een basisregeling met daarbovenop gebiedsgericht maatwerk. Woorden naar mijn hart. Iedereen die aanvraagt binnen wat nu de PSN heet, kent de bezwaren: ingewikkeld, duur, geen sturing, getruukte aanvraag, objectiveringsdocument, dikke pakken met kaarten, rompslomp in het algemeen. Om maar even bij mijn eigen beheer te blijven: voor 1350 hectare liepen de aanvraagkosten hiervoor op tot rond de € 10.000, daarbij de kosten van specifieke soortonderzoeken de afgelopen jaren niet meetellend. Dat is € 7 per hectare alleen voor een aanvraag. Wij hopen overigens circa 100 euro per jaar te ontvangen. Is die 7 euro dan hoog? Ja, want wat heb je ervoor: niks.

Nogmaals de praktijk. De Bergerheide in het NP de Maasduinen is een mozaïek van bos, droge hei, natte hei, vennen en stuifzand. Bij de eerste aanvraagronde Programma Beheer (voor ons 2001) zijn de meeste terreinen als zodanig aangevraagd. Dit resulteerde in een groot aantal beheerseenheden, die maar deels in aanmerking konden komen voor een pluspakket. Het was vooral de vraag of soorten als nachtzwaluw, veldleeuwerik, geelgors en gekraagde roodstaart net binnen de aangevraagde beheerseenheid broeden, of net daar buiten. Zo eerlijk mogelijk ingevuld. Onder andere dit soort perikelen hebben er ons toe gebracht om de tweede aanvraag aanzienlijk te versimpelen. Al het bos is als pluspakket bos aangevraagd. Daarbuiten is de rest van de terreinen op één hoop gegooid. En het geheel aangevraagd als pluspakket structureel beheerde. Dat areaal voldoet aan de diverse regel-

tjes van maximaal zoveel procent dit en maximaal zoveel procent dat. En na een grondige opname van meetsoorten flora bleek het terrein ook makkelijk aan deze flora-eisen te voldoen. Juist omdat alles bij elkaar is gegooid zijn in de meeste grids meerdere terreintypen, waardoor ook meerdere meetsoorten, te vinden. Van de 43 grids voldeden slechts twee grids niet aan de eis van 5 meetsoorten. Gemiddeld kwamen in de grids zelfs 8 meetsoorten voor. Maar weet de overheid nu iets? Ik wil maar zeggen: Madagaskar ligt rechts van Afrika, wat je ook beweert. Het leuke is natuurlijk wel dat we ruim 15 % meer geld vangen dan in de vorige periode. Chapeau!

En het sturingselement dan, dat de geldgevende overheid graag hanteert? Ik zeg bullshit, sorry voor het woord. De overheid kan het niet goed beoordelen (want gebrek aan terreinkennis, en wat zouden ze dan willen?), terreinbeheerders frauderen niet (want waarom zouden ze) maar zijn niet gek en van 'goedkope' terreinen 'dure' maken kan natuurlijk niet, of je wilt het niet, bijvoorbeeld omdat de beheerskosten toch nog wat anders liggen dan de tarieven. Ik heb de afgelopen 11 jaar geen enkele sturende opmerking gehad overigens. U mag zelf uitmaken wat dat betekent.

Back to the basics. Ik verwacht van onze overheid een superkrachtige rol in het realiseren van de EHS. En forse extra middelen om groot onderhoud (lees OBN) te plegen. Daar heeft de natuur wat aan, want zo goed gaat het niet: lees de Natuurbalansen van de afgelopen jaren. De natuur heeft niks aan duur en nutteloos delibereren of ze ter plekke voldoet aan bedachte pakketeisen. De nieuwe voorstellen in het kader van het IPO doe ik af als oude wijn in nieuwe zakken. Lees de volledig in bureaucratische denkwijze gegoten beleidstaal in het betreffende artikel (zie pagina 24 in dit Vakblad). Ridicuil. Ben ik gefrustreerd? Welnee, het is een groot voorrecht om natuurbeheerder te mogen zijn. Maar een stevige steun in de rug voor de échte problemen kunnen we wel gebruiken.

Ido Borkent

Is Nederland toe aan een actieprogramma voor bos?

— Bea Claessens

In 2006 is het EU-actieplan voor de bossen uitgebracht. Dit actieplan geeft – de naam zegt het al - de belangrijkste doelen voor de bossen in Europa weer. Nederland wil een nationale uitwerking van de Europese doelstellingen maken in een Nationaal Bossen Actieprogramma. Met een grote groep deskundigen uit alle hoeken van het werkveld bediscussieerde het Ministerie van LNV onlangs of het huidige bosbeleid nog voldoet en welke acties nodig zijn. Een impressie.

De middag start met een verkenning van trots- en zorgpunten. Trots is er bij de deelnemers in overvloed. Er is trots, dat we in een stedelijke omgeving nog zulke mooie bossen hebben met al die wandel-, fiets- en ruiterroutes. Dat er zo'n grote diversiteit is aan beheerders die elk het beheer van bos en natuur een eigen invulling geven. Er is trots op de omslag van kaalkapbeheer naar natuurvolgend beheer. En trots op de adequate regelgeving - de Boswet - waardoor het bos er nog is.

Zorgen zijn er ook. Toch lijkt de zorg van andere orde. Deelnemer Walter Kooy constateert dat er eigenlijk niks mis gaat: "Er is geen acuut probleem, we hebben het goed voor elkaar. Alle zorgen die we twintig jaar geleden uitspraken,

Gezocht: Student- bestuurslid voor de KNBV

De KNBV is op zoek naar een student van Larenstein die plaats wil nemen in het bestuur. Deze plek in het bestuur komt vrij vanaf februari 2008. Als student-bestuurslid ben je, samen met een tweede student-bestuurslid (van Wageningen Universiteit), vooral bezig met promotie van de KNBV onder studenten en met het organiseren van interessante activiteiten, zoals themamiddagen of excursies. Daarnaast kun je ook algemene bestuurstaken op je nemen. Heb jij zin om de KNBV aantrekkelijker te maken voor studenten, om mee te denken over de koers van de vereniging en tegelijkertijd ook veel nieuwe contacten te leggen? Stuur dan een e-mail naar student@knbv.nl. Ook voor meer informatie kun je hier terecht.

gelden nog steeds. De LEI-cijfers laten negatieve inkomsten voor de bosbeheerder zien, het bosareaal en de biodiversiteit gaan achteruit, maar tegelijkertijd zitten diezelfde boseigenaren er nog steeds, hebben we nog veel bos en is de biodiversiteit aanvaardbaar.” Waarom komen dan toch zoveel bosdeskundigen naar deze conferentie? Het heeft wel wat van een reünie. Provincies, het bedrijfsleven, beheerders, ANWB, Veiligheidsregio, Boschap, Bosgroepen, onderzoek en onderwijs, alle geledingen zijn van de partij.

Collectief onderbuikgevoel

Henk Smit, als procesbegeleider vanuit Wing ingehuurd, constateert een grote betrokkenheid en een collectief onderbuikgevoel. De regelgeving mag dan adequaat zijn, maar de Boswet staat ter discussie en medio 2008 is er de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro). Er is zorg dat bos buiten de EHS straks geen enkele bescherming meer geniet. Verder is er de zorg dat bos wordt ingelijfd door Natuur. Natuur met een hoofdletter, wel te verstaan, waarbij biodiversiteit heilig is, er niets meer mag in het bos, geen bosbessen of paddestoelen plukken, geen wild schieten en geen hout oogsten. En er is zorg dat de vakdeskundigheid verdwijnt.

**“Biodiversiteit is heilig,
er mag niets meer in het
bos, geen bosbessen of
paddestoelen plukken,
geen wild schieten en geen
hout oogsten.”**

De deelnemers buigen zich in kleine groepen over de thema's: mens&maatschappij, biodiversiteit, concurrentiekracht, plattelandontwikkeling, internationale arena en innovatie. Met als opdracht om de spanning tussen ambitie en realiteit te verbinden met concrete acties. Leidt dit tot vernieuwing? Neen, alles wat we

hier bedenken is de afgelopen decennia al een keer bedacht, is de terugmelding van diverse deelnemers. Het betrekken van burgers, het inzetten op vergroten van het areaal bos, het concretiseren van biodiversiteitsdoelstellingen, het betrekken van andere partners als de bouw-wereld en gezondheidszorg, educatie, optimaliseren productie, imagoverbetering, veiligheid etcetera. “Het is wel heel erg stokpaardjes berijden”, vindt Roos van Doorn, een van de deelnemers.

Veel energie

Toch hoor ik beslist een ander geluid, constateert Henk Smit. Dit is toch heel andere koek dan de brei doelstellingen die via het Bosakkoord werden uitgestort. En er zit veel energie op! Diverse deelnemers willen tijd stoppen in het verder uitwerken van de acties. Vooral het betrekken van burgers, houtoogst en beleving, imago-versterking scoren hoog. “De mooie woorden uit die vorige beleidsnota's gelden eigenlijk nog steeds”, concludeert Smit. “Er is behoefte om daar concreet iets mee te doen.” Ook Marleen van den Ham, vanuit het ministerie belast met de Nederlandse implementatie, is enthousiast. “Ik ben geïnspireerd om met de signalen verder te gaan. Allereerst met het actualiseren van ons eigen beleid. LNV vindt het belangrijk om te peilen welke uitdagingen volgens de stakeholders de komende jaren op ons pad komen. We hebben natuurlijk het huidige beleid in de nota ‘Natuur voor mensen, mensen voor natuur’. We willen horen of we nog op de goede manier met de goede dingen bezig zijn. Ook willen wij, net zoals we dat met de ‘Visie op de Houtoogst’ hebben gedaan, in kaart brengen voor welke acties de Rijksoverheid (LNV samen met EZ en VROM) verantwoordelijk is en welke acties andere partijen kunnen oppakken. De bijeenkomst heeft goede aanknopingspunten gegeven, bijna alle genoemde acties zijn door een of meer deelnemers geadopteerd. Dat betekent dat die acties nog een denkslag verder gebracht worden. Verder ben ik ook geïnspireerd om de discussie in Europa te voeren. Nederland is een van de meest verstedelijkte landen van Europa, waardoor niet alle punten uit het EU-actieplan even goed toepasbaar zijn. We hebben dus ook iets te brengen. Wordt vervolgd!”

